

UDENRIGSMINISTERIET

september 2024

FN'S 79. GENERALFORSAMLING

DANMARKS PRIORITETER

INDHOLDSFORTEGNELSE

Indledning – Fælles løsninger i en splittet verden	3
1. Et tidssvarende multilateralt system, der leverer for alle	4
1.1 Reform af den internationale finansielle arkitektur.....	4
1.2 Reform af FN's Sikkerhedsråd.....	4
1.3 Summit of the Future og Pact for the Future.....	5
2. Fred og sikkerhed	6
2.1 Globale brændpunkter	6
2.2. Tematiske og tværgående spørgsmål om fred og sikkerhed	9
3. Bæredygtig udvikling.....	11
3.1 Udviklings- og klimafinansiering.....	11
3.2 En sundere og mere modstandsdygtig verden	12
3.3 Humanitære kriser og indsatser	13
3.4 Migration.....	13
4. Demokrati og menneskerettigheder	15
4.1 Den rettighedsbaserede tilgang som fundament og løftestang	15
4.2 Danmarks menneskerettighedsprioriteter	15

INDLEDNING – FÆLLES LØSNINGER I EN SPLITTET VERDEN

FN's 79. Generalforsamling (UNGA79) løber fra september 2024 til september 2025. Den officielle åbning finder sted i FN's hovedkvarter i New York, hvor stats- og regeringschefer og ministre fra hele verden samles til generaldebat, topmøder og temadrøftelser, der sætter retningen for det kommende års arbejde i Generalforsamlingen.

Igen i år sker åbningen under indtryk af gensidigt forstærkende globale kriser, voksende mistillid og international splittelse. Krigene i Ukraine og Gaza har, sammen med globale magtforskydninger og tiltagende geopolitisk rivalisering, sat det forpligtende internationale samarbejde under massivt pres og understreget behovet for grundlæggende reformer af de institutioner, der danner rammen om den globale problemløsning. Det tema vil ligge som en understrøm under UNGA79 – både under højniveaugen og gennem hele samlingen.

Debatten sparkes i gang på generalsekretærens topmøde 'Summit of the Future', der sigter på at revitalisere og fremtidssikre det multilaterale system, så det bliver bedre i stand til at håndtere kollektive udfordringer – nu og i fremtiden. Det er ambitionen, at FN's medlemslande på topmødet ved konsensus vil vedtage en juridisk ikke-bindende, politisk erklæring, 'Pact for the Future'. Det grundlæggende succeskriterium er, at verdens ledere når til enighed om et handlingsorienteret dokument, der udstikker retningen for fremtidens multilaterale løsninger og lægger sporene til de nødvendige reformer. Det er en høj barre.

Kravet om tidssvarende globale institutioner kommer ikke mindst fra lande i det globale syd. Centralt står særligt ønsket om reform af den internationale finansielle arkitektur (IFA). Det handler konkret bl.a. om at sikre øget adgang til finansiering til udvikling og klima og bedre repræsentation af det globale syd i de internationale finansielle institutioner, om håndtering af gældsudfordringer og styrket skattesamarbejde. Mere overordnet handler det om at gøre op med nogle af de grundlæggende strukturer, der i stigende grad opleves som udtryk for en historisk uretfærdig og ulige adgang til indflydelse. Reform af FN's Sikkerhedsråd er her en mærkesag for ikke mindst de afrikanske lande.

Også for Danmark står det klart, at FN, og det multilaterale system generelt, må følge med tiden. Det er den eneste måde at sikre, at folkeretten og det forpligtende internationale samarbejde, der er så afgørende for små landes sikkerhed, for menneskerettighederne og for løsningen af vor tids mange globale problemer, kan forblive relevant og effektivt.

For et lille land som Danmark rummer det multilaterale diplomati enestående muligheder for at indgå i ligeværdige partnerskaber med lande fra hele verden. I en tid præget af global splittelse og polarisering er der brug for at finde sammen i tværregionale partnerskaber, der tager afsæt i de ting, vi er fælles om. I forlængelse af regeringens nye strategi for styrket dansk engagement med de afrikanske lande vil Danmark under UNGA79 have særligt fokus på at søge alliancer med afrikanske lande.

Danmark har meget at byde ind med i det multilaterale samarbejde på tværs af fred og sikkerhed, klima og udvikling over menneskerettigheder og humanitære indsatser. Vi vil under hele UNGA79 engagere os aktivt i centrale møder og processer og i det fortløbende arbejde med at omsætte de politiske erklæringer til konkrete resultater på jorden. Det vil vi på vanlig vis også gøre gennem EU, hvor Danmark er med til at fastlægge EU's positioner i FN, og gennem vores tætte samarbejde med de øvrige nordiske lande.

UNGA79 er særlig for Danmark, fordi det er under denne samling, at vi træder ind i FN's Sikkerhedsråd som valgt medlem for perioden 2025-2026. Sikkerhedsrådsmedlemskabet vil give os et andet afsæt for at præge arbejdet i Generalforsamlingen, som dette papir omhandler. På nogle områder vil der være ekstra opmærksomhed på Danmark, fordi vi også sidder i Sikkerhedsrådet. Det gælder særligt spørgsmål relateret til international fred og sikkerhed og relationen mellem Sikkerhedsrådet og Generalforsamlingen, der i stigende grad har FN's medlemslandes bevågenhed. Gennem hele medlemskabsperioden vil det være en særskilt ambition at sikre, at Danmark forbliver synlig i det bredere FN-arbejde, både i New York og i andre FN-sammenhænge, herunder i Genève og i udviklingssamarbejdet.

Dette prioritetspapir afspejler Danmarks ambitioner om et styrket dansk FN-engagement og bygger på Danmarks Udenrigs- og Sikkerhedspolitiske Strategi (2023), Strategien for styrket dansk engagement med de afrikanske lande (2024), den udviklingspolitiske strategi 'Fælles om Verden' (2021) og Hvidbog om Danmark, FN og en verdensorden under pres (2022). Prioritetspapiret angiver den overordnede retning og hovedprioriteter for Danmarks FN-engagement under den 79. Generalforsamling, men er ikke udtømmende i forhold til de problemstillinger, der forventes behandlet i løbet af samlingen.

1. ET TIDSSVARENDE MULTILATERALT SYSTEM, DER LEVERER FOR ALLE

FN fylder 80 år i oktober 2025. Det vidner om styrken i FN-pagtens grundlæggende værdier og principper. Det multilaterale system afspejler imidlertid ikke vor tids globale virkelighed. Tilbage i 1945 blev FN stiftet af blot 51 lande. I dag har organisationen 193 medlemmer. Der er brug for reformer, der kan sikre, at udviklingslandene – og ikke mindst de afrikanske lande – i højere grad føler sig repræsenteret og hørt og har tillid til, at det multilaterale system leverer for dem. Men der er også brug for at åbne samarbejdet op for ikke-statslige aktører, så også civilsamfund og unge, virksomheder, private fonde, byer og regioner får lod og del i de store beslutninger, der træffes i FN.

1.1 Reform af den internationale finansielle arkitektur

En voksende mistillid til det multilaterale system gør sig ikke mindst gældende i relation til den internationale finansielle arkitektur (IFA), hvor særligt de fattigste udviklingslande mener, at arkitekturen ikke leverer tilstrækkeligt ift. deres økonomiske udfordringer, herunder ift. mobilisering af den nødvendige finansiering til at indfri verdensmålene og målene i Parisaftalen.

IFA-reformforslagene er konkretiseret og løftet politisk med Barbados' premierminister Mia Mottleys såkaldte *'Bridgetown Initiative'* og FN's generalsekretærs policy-brief om IFA-reform. Centralt heri står spørgsmål som udviklingslandenes – og i særdeleshed de afrikanske landes - repræsentation i arkitekturens styrende organer samt adgangen til finansiering, gældslettelse og internationalt skattesamarbejde.

Fra dansk side skal vi engagere os mere aktivt for at give Afrika en stærkere stemme i en mere repræsentativ og tidssvarende arkitektur. Danmark vil arbejde for en arkitektur, som kan levere den nødvendige klima- og udviklingsfinansiering, bidrage med løsninger på den stigende gældsbyrde og understøtte bæredygtig økonomisk vækst mere effektivt. Samtidig skal vi sikre, at de internationale finansielle mekanismer kan holde hånden under de fattigste lande, når kriserne rammer.

Det er en kompleks dagsorden med mange vægtige interesser, og hvor løsninger vil kræve global opbakning i en tid præget af polarisering. I det lys ventes reformdrøftelserne at strække sig over mange år. Konkrete og markante IFA-reformer har lange udsigter.

1.2 Reform af FN's Sikkerhedsråd

Behovet for grundlæggende reformer af Sikkerhedsrådet har været åbenlyst længe, men debatten har fået fornyet momentum i de seneste år, herunder i forberedelserne til *'Summit of the Future'*. Stærke stemmer i det globale syd er markant utilfredse med, at hverken det afrikanske kontinent eller verdens befolkningsrigeste land, Indien, har faste pladser i Sikkerhedsrådet. Samtidig vokser frustrationen i den brede medlemskreds over faste medlemmers stigende brug af deres vetoet. Sikkerhedsrådet spiller fortsat en uundværlig rolle i opretholdelsen af international fred og sikkerhed, men Rådets effektivitet og legitimitet er udfordret.

Generalforsamlingens forhandlinger om sikkerhedsrådsreformer (IGN-processen) har kørt siden 1997 og fremstår stadig ganske fastlåste. Trods den stigende politiske bevågenhed er udsigterne til egentlige gennembrud fortsat små. Det oplevede Danmark på nært hold som co-facilitator for IGN-forhandlingerne under UNGA76. Debatten er ikke desto mindre principielt vigtig, samtidig med at den åbner mulighed for at opnå visse mindre fremskridt og forbedre Rådets arbejde uden at ændre selve FN-pagten, som større strukturelle reformer, herunder rådssammensætningen og spørgsmålet om vetoet, ellers kræver. Under UNGA79 vil Danmark bl.a. gennem et aktivt nordisk engagement i IGN-forhandlingerne arbejde for fremdrift i forhandlingerne om at gøre Sikkerhedsrådet mere transparent, effektivt, repræsentativt og ansvarligt over for FN's medlemskreds. Konkret støtter Danmark en udvidelse af Sikkerhedsrådet med flere medlemmer i både den faste og den indvalgte medlemskategori, herunder faste pladser til Afrika. Derudover arbejder Danmark for at reformere Sikkerhedsrådets arbejdsmetoder og begrænse brugen af vetoet. Dette arbejde vil Danmark videreføre som medlem af Sikkerhedsrådet.

1.3 Summit of the Future og Pact for the Future

Det altoverskyggende omdrejningspunkt for højniveauugen bliver topmødet '**Summit of the Future**', der løber af stablen den 22.-23. september. Den politiske erklæring, '**Pact for the Future**', der ventes vedtaget på topmødet, har været genstand for lange forhandlinger mellem FN's medlemslande. Forhandlinger, der må forventes at løbe helt frem til topmødets afholdelse.

Erklæringen omhandler fem områder: (1) Bæredygtig udvikling og finansiering; (2) Fred og sikkerhed; (3) Videnskab, teknologi og innovation og digitalt samarbejde; (4) Unge og fremtidige generationer; og (5) Transformeret global governance. Erklæringen vil have to annekser, som er blevet forhandlet separat: 'Global Digital Compact' og 'Declaration on Future Generations'.

For Danmark er det centralt, at topmødeerklæringen bidrager til at genopbygge global tillid og udstikker retningen for et mere tidssvarende multilateralt system, der kan levere på globale udfordringer. Danmark har været stærkt engageret i forhandlingerne gennem EU og særligt arbejdet for, at erklæringen:

- bidrager til at forsvare folkeretten og etablerede standarder vedr. klima, migration, menneskerettigheder og ligestilling.
- bidrager til at styrke inddragelse af civilsamfund i FN-processer.
- henviser til behovet for en stærkere kobling mellem klima og udvikling.
- skaber politisk momentum for reform af den internationale finansielle arkitektur.
- skaber politisk momentum for at styrke FN's fredsopbygningsarkitektur, herunder FN's konfliktforebyggende arbejde.

Herudover har Danmark arbejdet for en ambitiøs '**Global Digital Compact**' (GDC), der er retningsgivende for fremtidens internet og adresserer globale digitale udfordringer, herunder den digitale kløft og digital inklusion. GDC skal samtidig sikre, at nye kritiske teknologier, herunder kunstig intelligens, skal bidrage til løsningen af globale udfordringer og opnåelsen af verdensmålene. Danmark har desuden engageret sig i forhandlingerne af '**Declaration on Future Generations**', der er en kort handlingsorienteret erklæring, som skal forpligte medlemslandene til i højere grad at handle med fremtidige generationers interesser for øje.

2. FRED OG SIKKERHED

FN spiller en uundværlig, men vanskelig rolle i opretholdelsen af international fred og sikkerhed. I en tid præget af geopolitiske spændinger, global polarisering og stadigt mere komplekse sikkerhedspolitiske udfordringer er FN stadig det eneste forum, der bringer alle verdens lande – herunder alle stormagterne – sammen. Det er afgørende både for det langsigtede arbejde med at forebygge konflikter og etablere en mere fredelig verden og for den konkrete håndtering af aktuelle kriser og konflikter i verdens brændpunkter. Danmark vil under UNGA79 arbejde i alle relevante fora – herunder som indvalgt medlem af FN's Sikkerhedsråd fra januar 2025 – for at fastholde og styrke FN's evne til at forholde sig til en stadigt mere kompleks sikkerhedspolitisk virkelighed.

Danmark træder ind i **Sikkerhedsrådet** på et tidspunkt, hvor samarbejdsklimaet mellem de fem faste medlemmer er historisk dårligt. Når de faste medlemmer ikke på forhånd har klappet tingene af med hinanden, har de ti valgte medlemmer et muligt større spillerum - men også et større ansvar. Det bliver i højere grad op til dem at finde de kompromiser, der – trods stormagtskonfrontation – kan samle Rådet. Danmark vil i Sikkerhedsrådet indtage vores traditionelle rolle som brobygger og arbejde konstruktivt for, at Sikkerhedsrådet kan fungere og opnå resultater også under vanskelige vilkår.

Som medlem af Sikkerhedsrådet skal Danmark forholde sig til alle emner, der behandles i regi af Sikkerhedsrådet. Det gælder både de mange landespecifikke kriser og konflikter, der typisk fylder mest i Rådets arbejde, og de tværgående tematiske spørgsmål, der også drøftes i Rådet. Den overordnede, tværgående, prioritet for Danmarks indsats i Sikkerhedsrådet vil være at forsvare folkeretten, herunder den internationale humanitære folkeret, og arbejde for et mere ansvarligt, effektivt og repræsentativt Sikkerhedsråd. Herudover vil Danmark også have særligt tematisk fokus på at tilpasse Sikkerhedsrådets krisehåndtering og konfliktforebyggelse til en ny virkelighed, at fastholde og styrke Sikkerhedsrådets fokus på sammenhængen mellem klima, fred og sikkerhed, og at styrke implementeringen af kvinder, fred og sikkerhedsdagsordenen.

Danmarks løbende ageren i Sikkerhedsrådet vil afspejle de positioner, Danmark også arbejder for i Generalforsamlingen, både hvad angår indsatser i globale brændpunkter og tematiske spørgsmål.

2.1 Globale brændpunkter

Siden **Ruslands storskala-invasion af Ukraine** den 24. februar 2022 har Danmark gennem FN arbejdet aktivt for at fordømme invasionen, isolere Rusland og fremme den bredest mulige internationale og tværregionale støtte til Ukraines territoriale integritet og suverænitet i overensstemmelse med FN-pagten. Det er en ambition, som er betydeligt udfordret af krigen i Gaza, der har påvirket flere dagsordner og udfordret FN-samarbejdet. Særligt Rusland har med støtte fra lande som Iran, Pakistan og til dels Kina søgt at drage fordel af situationen og fremhævet, hvad man har kaldt Vestens "dobbeltstandarder". Den internationale polarisering har medvirket til, at det er blevet sværere at opnå samme opbakning til nye resolutionsforslag og initiativer om Ukraine, som man lykkedes med at opnå ved tidligere generalforsamlingsresolutioner. Der må derfor i højere grad forventes fokus på implementering af de eksisterende syv resolutioner frem for fremsættelse af nye. Danmark understøtter aktivt arbejdet med at fremme global støtte til fred i Ukraine baseret på FN-pagten og international lov, herunder gennem arbejdet med Zelenskys Fredsformel og implementering af Generalforsamlingens Ukraine-resolutioner. Det er ambitionen, at der skal afholdes opfølgende møder om fredsformlens ti punkter, samt at Rusland på sigt skal involveres i et potentielt kommende fredstopmøde. Hermed imødekommes ønsker fra bl.a. Indien, Tyrkiet, Brasilien og Kina, som har fremhævet vigtigheden af russisk deltagelse og fremsat egne fredsinitiativer, der adresserer dette.

Danmark vil fortsat være en aktiv stemme for Ukraine i FN-samarbejdet. Fokus vil være på nødvendigheden af at holde Rusland ansvarlig for sine overtrædelser af international lov og særligt FN-pagten, betingelserne for en varig og retfærdig fred baseret på FN-pagten, krigens humanitære konsekvenser, genopbygning af Ukraine, samt vigtigheden af at finde løsninger, der kan afbøde krigens globale konsekvenser. Russiske beslutningstagere skal stilles til ansvar for de forbrydelser, der er begået i Ukraine. Her vil Danmark med vores stærke profil inden for forebyggelse og retsforfølgelse af internationale forbrydelser fortsætte med at spille en aktiv rolle i relevante initiativer, herunder som medstifter af **'Group of Friends for Accountability Following the Aggression Against Ukraine'** i New York og Genève, for at sikre, at der placeres et juridisk ansvar, blandt andet gennem indsamling af bevismateriale for krigsforbrydelser i Ukraine og ved støtte til internationale mekanismer. I tæt koordination med USA, de nordiske lande, EU og øvrige allierede vil Danmark samtidigt

fortsat søge at isolere Rusland i FN og andre multilaterale fora på baggrund af dets overtrædelser af internationale spilleregler. Danmark har siden Ruslands invasion støttet Ukraine med ca. 48,8 mia. kr. i militær støtte og ca. 4,7 mia. kr. i civil støtte. Frem til 2028 er der i alt afsat 69,1 mia. kr. under Ukraine-fonden til både militære og civile bidrag. FN-organisationerne og udviklingsbankerne har været centrale partnere i både de akutte humanitære indsatser og tidlig genopbygning. Relevante FN-organisationer vil også være centrale partnere i Danmarks fremadrettede bilaterale samarbejde med Ukraine. Det gælder såvel genopbygningsstøtte som humanitær bistand og langsigtet reform- og udviklingssamarbejde.

Siden Hamas' terrorangreb den 7. oktober 2023 og den efterfølgende krig mellem **Israel og Hamas i Gaza** er der i august 2024 mere end 39.000 dræbt i Gaza, over 1,9 millioner mennesker drevet på flugt, og FN advarer om forestående hungersnød. Israel/Palæstina-konflikten har stor bevågenhed i FN-systemet og blandt medlemslandene og har siden oktober sidste år overskygget store dele af det multilaterale samarbejde i New York. Regeringen har fra start understreget, at Israel har ret til selvforsvar, men at det skal ske inden for rammerne af folkeretten, herunder den humanitære folkeret. Den 12. december 2023 stemte Danmark sammen med størstedelen af EU for en resolution i Generalforsamlingen, der opfordrede til øjeblikkelig, humanitær våbenhvile. Tabet af menneskeliv i Gaza, civilbefolkningens enorme lidelser samt den katastrofale humanitære situation er dybt bekymrende.

Danmark støtter op om de USA-, Egypten- og Qatar-ledede bestræbelser på at forhandle en **våbenhvile** inkl. frigivelse af gidsler, på baggrund af præsident Bidens forslag, der også er endosseret af FN's Sikkerhedsråd. Danmark vil fortsat arbejde for øget humanitær adgang i og til Gaza samt fastholde den massive danske humanitære støtte til at imødegå konsekvenserne af konflikten med bl.a. fødevarerhjælp, sundhedsydelse og behandling af syge og sårede samt beskyttelse af fordrevne og børn. Danmark vil derudover fortsætte sin støtte til **FN's hjælpeorganisation for palæstinensiske flygtninge (UNRWA)**, herunder med et aktivt engagement i det igangværende reformarbejde i UNRWA. I 2023 og 2024 har Danmark ydet ca. 605 mio. kr. i humanitær støtte til Palæstina-krisen.

Danmark støtter sammen med EU **to-statsløsningen og visionen om palæstinensisk statsopbygning**. Derfor bakkede Danmark den 10. maj 2024 op om en resolution i Generalforsamlingen, der bl.a. udvider Palæstinas rettigheder som observatørstat i FN. Danmark vil fortsætte med at skubbe på for en fredelig, langsigtet løsning på den israelsk-palæstinensiske konflikt, herunder arbejde for implementering af alle relevante sikkerhedsrådsresolutioner.

I **Syrien** har mere end 13 års konflikt resulteret i en humanitær krise med langvarige konsekvenser i form af ødelagt infrastruktur, tilbageværende eksplosiver i civile områder og 7,2 mio. internt fordrevne. Dertil kommer de voldsomme ødelæggelser, der fandt sted i forbindelse med jordskælvne i februar 2023. De humanitære behov har aldrig været større i Syrien, hvor flere end 16 millioner mennesker nu har brug for humanitær bistand. En FN-faciliteret forhandlet afslutning på konflikten i landet er fortsat den eneste vej til bæredygtig fred og stabilitet. Danmark støtter FN's særlige udsendingsbestræbelser herpå. Danmark fastholder ligeledes støtten til FN-organisationernes arbejde i Syrien og Syriens nærområder for at sikre et levestandard for de syriske internt fordrevne og flygtninge og for at forbedre og fastholde den humanitære adgang til alle dele af landet.

I **Yemen** har ti års konflikt – særligt mellem den FN-anerkendte regering og Houthis oprørsbevægelsen – medført en af verdens største humanitære kriser. Over 18 millioner mennesker i Yemen har brug for humanitær bistand. Houthis bevægelses angreb på international skibsfart i Det Røde Hav har desuden, ud over at true den internationale skibsfart i området, forringet udsigten til en FN-forhandlet politisk løsning. Siden konflikten i Yemen brød ud, har Danmark støttet de humanitære indsatser med over 1,4 mia. DKK. Danmark har desuden støttet fredsbestræbelserne fra FN's Særlige Repræsentant for Yemen med ca. 14 mio. DKK i de seneste fem år.

I **Afghanistan** forværres den økonomiske, humanitære og klimamæssige krise som følge af Talibans fortsatte indskrænkning af befolkningens basale rettigheder, især for kvinder og piger, og de facto- myndighedernes begrænsede kapacitet til at håndtere modtagelsen af hundrede tusinder hjemsendte afghanske flygtninge fra Pakistan og Iran. Flere end 23 mio. mennesker har brug for humanitær assistance, og op imod seks mio. mennesker oplever akut fødevarer- og sundhedsrisiko. Samtidig bidrager tilstedeværelsen af Islamisk Stat i Khorasan-Provinsen (ISKP) og 20+ andre islamistiske grupperinger til fortsat usikkerhed i regionen og trusler imod Europa. Danmark støtter op om FN's politiske mission i Afghanistan (UNAMA) mandat med en klar menneskerettighedsprofil og vil arbejde for et aktivt og koordineret FN-engagement, der skal holde Taliban ansvarlig for udviklingen i landet. Danmark fastholder derfor bistanden til FN's indsats for afghanernes basale behov og vil fortsat være en fortaler for Afghanistans kvinders og pigers rettigheder.

Afrikas Horn er præget af skrøbelighed pga. politiske kriser, konflikter, ustabilitet, klimaforandringer, ekstreme vejrfænomener og massiv fødevareresikkerhed, der har ført til store humanitære behov. Selvom fredsftalen i **Etiopien** i november 2022 standsede den to år lange væbnede konflikt i det nordlige Tigray, er der fortsat interne konflikter i flere af landets regioner. I **Somalia** er den internationale tilstedeværelse under genforhandling. Den Afrikanske Unions mission ATMIS (tidl. AMISOM) står til at skulle trækkes ud ultimo 2024, og d. 1. august 2024 blev AU og Somalia enige om en ny AU-ledet mission ved navn *'African Union Support and Stabilisation Mission in Somalia'* (AUSSOM), men væsentlige elementer såsom finansiering og troppebidragsydere er endnu ikke på plads og må forventes at fylde i drøftelser om stabiliteten i Afrikas Horn i FN's Sikkerhedsråd. Hertil ses en bekymrende stigning i pirateriangreb ud for Somalias kyst. Danmark har siden 2011 støttet freds- og stabiliseringsindsatser i regionen gennem Freds- og Stabiliseringsprogrammet for Afrikas Horn. Fokus er blandt andet på at adressere de underliggende årsager til ustabilitet gennem fredsopbygning og forsoning, styrket maritim sikkerhed, bekæmpelse af organiseret kriminalitet og sammenhængen med voldelig ekstremisme. Programmet har tværgående fokus på kvinder, fred og sikkerhed og klima, fred og sikkerhed samt sammenhængen mellem de to. Danmark bidrager herudover til en lang række FN-organisationers arbejde på Afrikas Horn og yder bl.a. støtte til både til FN's akutte og mere langsigtede indsatser i forbindelse med tørke, oversvømmelse og konflikt. Hertil støtter Danmark med sit betydelige kernebidrag til FN's Fredsopbygningsfond FN's fredsaktiviteter i regionen. Danmark vil arbejde for et fortsat aktivt FN-engagement for at imødegå den ustabile situation og bidrage til fred og stabilitet på Afrikas Horn.

Sudan er en af verdens største humanitære kriser efter, at der i april 2023 udbrød væbnet konflikt mellem regeringshæren og en paramilitær gruppe. Krisen har indtil nu sendt over to mio. mennesker på flugt til nabolande, mens over syv mio. er internt fordrevet siden april 2023. Sammenlagt med de knap tre mio. mennesker, der allerede var fordrevne inden konfliktens start, er Sudan dét land i verden med den største internt fordrevne befolkningsgruppe. Samlet 10,5 millioner mennesker, svarende til omkring hver femte sudanesiser. Konfliktens væbnede karakter samt adgangsrestriktioner over for FN har begrænset den humanitære adgang for FN og andre humanitære organisationer, hvilket bl.a. har gjort det svært at levere humanitær nødhjælp til mange områder. 24,8 millioner mennesker vurderes at have behov for humanitær assistance. De mange flygtninge fra Sudan til nabolandene fører desuden til øgede humanitære behov i hele regionen, f.eks. **Sydsudan**, der i forvejen er præget af egne interne politiske og økonomiske kriser og konflikter. Danmark bidrager med humanitær støtte til situationen i Sudan, indtil videre 100 mio. kr. i 2024 gennem FN's humanitære landefond for Sudan, UNHCR, Den Internationale Røde Kors Komité (ICRC) samt danske civilsamfundsorganisationer.

Sahel-regionen befinder sig i en alvorlig politisk, sikkerhedsmæssig og humanitær krise, forstærket af adskillige militærkup, senest i Niger i 2023. Mali, Burkina Faso og Niger har i stigende grad vendt sig mod Vesten og isoleret sig fra det internationale og regionale samarbejde. De tre lande har styrket deres politiske og militære samarbejde med Rusland, og der er nu soldater fra Wagnergruppen/Africa Corps tilstede i alle tre lande. Landene valgte tidligere i år at melde sig ud af ECOWAS-samarbejdet samtidig med, at de tre lande oprettede "Alliancen af Sahelstater" (AES). I juli 2024 afholdtes første AES-topmøde, og landene har i forbindelse hermed etableret en fælles konføderation. På trods af at militærregimernes erklærede hovedprioritet er at bekæmpe terrorgrupperne, stiger antallet af angreb på tværs af regionen. Samtidig forværes den humanitære krise, og det civile rum indskrænkes. Danmark støtter FN's fokus på regionen og bidrager til en lang række FN-organisationers arbejde i Sahel, bl.a. med at opbygge lokal modstandsdygtighed, levering af nødhjælp samt fødevarerassistance til internt fordrevne og deres værtssamfund. Nedlukningen af FN's fredsbevarende mission i Mali, MINUSMA, på den maliske regerings foranledning, samt udvisning af FN's Resident Coordinator i Burkina Faso og Niger viser den svære kontekst, FN opererer i. Spill-over af ustabilitet fra Sahel til de vestafrikanske kystlande som f.eks. Ghana er i stigende grad en bekymring.

Der tegner sig også et dystert billede af situationen i det østlige **DR Congo** – en kompleks og voksende sikkerhedskrise med alvorlige humanitære konsekvenser og risiko for yderligere destabilisering af regionen. Over 7 mio. mennesker er internt fordrevet, og 25 mio. mennesker – svarende til ca. hver fjerde af landets indbyggere – er afhængige af humanitær hjælp. MONUSCO, en af FN's største fredsbevarende missioner, har i mere end et årti opereret i DRC, mens sikkerhedssituationen kun er blevet værre. På anmodning fra DRC's regering skal FN trække missionen ud af landet, og planlægningen herfor er undervejs. En resolution vedtaget i Sikkerhedsrådet den 6. august 2024 autoriserer desuden MONUSCO til – inden for eksisterende ressourcer – at samarbejde med og yde støtte til den regionale SADC-styrke, SAMIDRC. En våbenhvileaftale mellem DRC og Rwanda med effekt fra den 4. august 2024 giver anledning til et spinkelt håb om fornyet fremdrift i de regionale fredsprocesser, men det fulde resultat af våbenhvilen fortsat er uklart. Danmark vil arbejde for et aktivt FN-engagement, der fremmer fred, stabilitet og udvikling i området, herunder gennem støtte til politiske løsningsspor, humanitære indsatser og langsigtet og bæredygtig udvikling i tråd med EU's strategi for De Store Søers region.

Situationen i **Haiti** er ligeledes alvorlig. Det vurderes, at ca. 5,5 mio. ud af en befolkning på knap 11,6 mio. har behov for humanitær hjælp, og risikoen for sult og underernæring er stor. Eskalerende bande vold er en af de primære årsager til den forværrede sikkerhedsmæssige og humanitære situation de seneste år. Konkret er der tale om udfordringer med intern fordrivelse, alvorlige krænkelser af menneskerettighederne, manglende politisk kontrol og økonomisk kaos. Danmark følger EU's linje, som støtter overgangsrådet indsat efter premierministerens tilbagetræden i april 2024, med opfordring til en Haiti-ledet løsning på situationen. I oktober 2022 indførte FN's Sikkerhedsråd sanktioner, der blandt andet omfatter rejserestriktioner og en våbenembargo. I oktober 2023 vedtog Sikkerhedsrådet oprettelsen af en 'Multinational Security Support' (MSS) mission i Haiti med det formål at støtte og kapacitetsopbygge Haitis nationale politi for at forbedre sikkerhedssituationen og på sigt bane vejen for frie og fair valg. MSS'en forventes at bestå af en politistyrke på 2.500 betjente og ventes finansieret af frivillige bidrag fra medlemsstater via en FN-administreret trustfond.

Militærkuppet i **Myanmar** i 2021 satte en brat stopper for landets demokratiske udvikling og har forværret den komplekse sikkerhedssituation. Massiv folkelig modstand har ført til voldelige modreaktioner fra militæret. Ingen af konfliktens parter udviser tegn på at ville forhandle om en politisk løsning. Voldsspiralen har udløst verdens femte største humanitære krise, hvoraf 18,6 mio. vurderes at have behov for humanitær hjælp, og flere end 3 mio. er blevet internt fordrevet som følge af militærets hårdhændede fremfærd mod civilbefolkningen. Dette i tillæg til de over en million rohingyaer, som er flygtet til Bangladesh og de omkringliggende nabolande. Dette, og omfattende illegal kriminalitet, bidrager til at destabilisere regionen. Danmark arbejder for et aktivt og koordineret FN-engagement og et stærkere fokus på menneskerettighedssituationen i Myanmar. Endelig støtter Danmark op om både FN's og ASEAN's særlige udsendinge, der har til opgave at fremme en fredelig løsning på krisen.

2.2. Tematiske og tværgående spørgsmål om fred og sikkerhed

Under UNGA79 vil Danmark fortsat arbejde for at fastholde og styrke FN's evne til at **forebygge konflikter og opbygge bæredygtig fred** i ligeværdig dialog med de berørte lande. Vores medlemskab af **FN's Fredsopbygningskommission**, der løber frem til udgangen af 2024, er en væsentlig platform for dette. Danmark fungerer som koordinator mellem Fredsopbygningskommissionen og FN's Økonomiske og Sociale Råd (ECOSOC) og bidrager derved til at styrke sammenhængen mellem fredsopbygning og udvikling i FN. Det er centralt for Danmark, at FN's fredsarbejde tager de underliggende årsager til konflikt, herunder menneskerettighedskrænkelser, i betragtning. Under UNGA79 vil Danmark desuden engagere sig aktivt i den kommende **gennemgang af FN's fredsopbygningsarkitektur**, der vil finde sted i 2025, og arbejde for en styrkelse af FN's konfliktforebyggelsesarbejde. Danmark har i mange år været blandt de største donorer til FN's Fredsopbygningsfond og har løbende arbejdet for, at der sikres tilstrækkelig **finansiering til FN's fredsopbygningsindsatser**, som i mange år har været underfinansierede. Det var derfor et vigtigt skridt, da FN's Generalforsamling i december 2023 efter lange forhandlinger besluttede at sikre en fast bevilling til FN's Fredsopbygningsfond over FN's regulære budget. Danmark vil også under UNGA79 fortsætte sin finansielle støtte til FN's Fredsopbygningsfond og til FN's kontor for politiske anliggender og fredsopbygning.

Der er et stort og stigende behov for at tilpasse FN's tilgang til **konflikt håndtering til en ny og mere kompleks sikkerhedspolitisk virkelighed**. Verden er i forandring, konflikt dynamikkerne bliver mere komplekse, og de globale magtforhold skifter. Fremtiden for **FN's fredsoperationer** tegner stadig mere usikker. Det gælder i særlig grad de store fredsbevarende operationer i Afrika, der ofte er indsat i konflikter, hvor der ikke er nogen fred at bevare i traditionel forstand, og hvor FN's fredsoperation selv bliver mål for de væbnede aktører og for mis- og desinformation, der skaber urealistiske forventninger til FN. Det har medført, at flere af de store fredsoperationer enten er blevet lukket eller er under udfasning som følge af manglende støtte fra værtslandet. FN-ledede militære operationer er ligesom FN's Særlige Politiske Missioner stadig uundværlige konflikt håndteringsredskaber, men der er brug for nye tilgange, der kan skabe større lokalt ejerskab og legitimitet, herunder gennem styrkede regionale partnerskaber. Danmark vil under UNGA79 støtte bestræbelserne på at styrke FN's samarbejde med Den Afrikanske Union og bl.a. arbejde for implementering af Sikkerhedsrådets resolution 2719, der muliggør, at FN kan bidrage til finansiering af fredsstøtteoperationer, der ledes af Den Afrikanske Union (AU) med et mandat fra FN's Sikkerhedsråd.

Danmark støtter FN's **inkluderende og sammenhængende tilgange til fred og sikkerhed**. Bæredygtig fred kan kun opnås gennem politiske løsninger, der er bredt forankrede i de berørte samfund. Danmark har særligt fokus på at sikre lokal forankring af fredsarbejdet, herunder gennem styrkelse af civilsamfundets inddragelse. FN's dagsorden for **kvinder, fred og sikkerhed** er en prioritet for Danmark. Selvom der er sket meget, siden Sikkerhedsrådet i år 2000 vedtog resolution 1325 om kvinder, fred og sikkerhed, er der stadig meget at gøre, og under UNGA79 vil Danmark fortsætte arbejdet for at fremme kvinders fulde, lige, meningsfulde og sikre deltagelse i konfliktforebyggelses- og fredsindsatser i FN-regi samt

beskytte kvinder mod konfliktrelateret seksuel vold. Danmark vil på tilsvarende vis støtte FN's arbejde for at sikre **unges fulde, effektive og meningsfulde deltagelse** i konfliktforebyggelse, fredsskabelse og fredsopbygning, også i konflikt, postkonflikt og skrøbelige kontekster. Det sker bl.a. gennem støtte til civilsamfundsorganisationer, der arbejder for at engagere unge i fredsarbejde, gennem støtte til FN's nye ungekontor, som Danmark var bannerfører for etableringen af i 2022, samt gennem støtte til Fredsopbygningsfonden. Danmark arbejder også for at øge mulighederne for, at unge kan deltage i drøftelser om fred og sikkerhed i FN, bl.a. Sikkerhedsrådet og Fredsopbygningskommissionen.

Klimaforandringerne rammer hårdt i fattige og skrøbelige regioner præget af svage stats- og regeringsstrukturer. Ekstreme vejrbegivenheder og forringede levevilkår som følge af klimaforandringerne og nedbrydningen af naturgrundlaget forstærker eller skaber spændinger om bl.a. adgang til naturressourcer både mellem befolkningsgrupper og mellem lande og fungerer derfor ofte som en konfliktmultiplikator. Danmark vil under UNGA79 fortsat støtte FN's arbejde for et styrket internationalt fokus på **sammenhængen mellem klima, fred og sikkerhed**. Danmark er medlem af den tværregionale vennegruppe for Klima, Fred og Sikkerhed i New York og støtter FN's '*Climate Security Mechanism*' (CSM), der bl.a. har til opgave at indsamle data og analysere sammenhængen mellem klimaforandringer og sikkerhed.

Især krigen i Ukraine har forstærket presset på det internationale regime for **nedrustning og ikke-spredning**. Det er i stigende grad nødvendigt at arbejde for at bevare de aftaler, der er i vores sikkerhedsinteresse, og som bl.a. skal sikre kontrollen med masseødelæggelsesvåben. Danmark vil arbejde for de internationale nedrustnings- og ikke-spredningsregimers fortsatte effektivitet, herunder gennem en stærk fælles EU-tilgang. Det vil vi bl.a. gøre i forbindelse med den årlige samling i Generalforsamlingens 1. udvalg (nedrustning og international sikkerhed). Der er særligt fokus på arbejdet med at værne om aftalerne om masseødelæggelsesvåben, herunder nukleare, kemiske og biologiske våben. Danmark vil også give opmærksomhed til områder i udvikling, såsom **Lethal Autonomous Weapons Systems (LAWS)** og fremme af ansvarlig adfærd i **det ydre rum**.

Mis- og desinformation samt statslige aktørers **påvirkningskampagner** kan skabe splid i befolkninger, sætte den fri meningsdannelse under pres og underminere tilliden til demokrati og offentlige institutioner. Kunstig intelligens vil i de kommende år forøge denne risiko ved at gøre spredningen af desinformation hurtigere og mindre omkostningsfuld. Forebyggelse og bekæmpelse af desinformation og påvirkningskampagner er en prioritet for Danmark, som støtter FN's '*Global Principles for Information Integrity*', der er et vigtigt værktøj til at sikre ansvarlighed hos aktører i informationsmiljøet og kapacitetsopbygning for at fremme modstandsdygtige samfund. Samtidig er det en klar prioritet, at kampen mod desinformation sker i overensstemmelse med og fremmer varetagelsen af menneskerettighederne. Danmark arbejder for **cyber-sikkerhed** og for at styrke folkerettens anvendelse og normer for ansvarlig statsadfærd i cyberspace gennem relevante FN-arbejdsgrupper. Vi støtter aktivt det franske forslag om et FN-arbejdsprogram på cyber-området, der skal erstatte den nuværende russisk-initierede åbne arbejdsgruppe ved dennes mandatudløb i 2025. Formålet med dette er at sikre, at fremskridtene for implementeringen af folkeretten på cyber-området bevares og udbygges. Samtidig vil Danmark, i tæt samarbejde med EU og kredsen af ligesindede, arbejde for at sikre, at et muligt forslag om en ny juridisk bindende traktat på området ikke undergraver disse fremskridt.

Terrorisme og voldelig ekstremisme er og forbliver væsentlige trusler mod international fred og sikkerhed. Danmark vil under UNGA79 fortsat støtte en bredspektret implementering af FN's globale terrorbekæmpelsesstrategi med særligt fokus på at: 1) fremme respekten for retsstatsprincipper og menneskerettigheder, 2) styrke forebyggelsesindsatser, 3) inddrage og engagere lokale partnere og civilsamfundet, og 4) fremme dagsordenen om kvinder, fred og sikkerhed.

3. BÆREDYGTIG UDVIKLING

Verden er fortsat bagud i opnåelsen af **verdensmålene**. Aktuelt er kun 17 pct. af verdensmålene på vej til at blive indfriet inden 2030. Verdensmålstopmødet under åbningen af sidste års Generalforsamling, hvor statsministeren havde en ledende rolle, satte fokus på udfordringerne og på behovet for kollektiv handling for at bringe verdensmålene tilbage på sporet, men der er lang vej igen. Det er en altoverskyggende prioritet for ikke mindst udviklingslandene, at der skabes fornyet handling mod opfyldelsen af verdensmålene, og der er forventninger til, at *'Summit of the Future'* kan bidrage til dette. Det bakker Danmark fuldt op om.

Under UNGA79 indledes også processen frem mod det andet **"World Summit for Social Development"**, der afholdes i november 2025 som opfølgning på det sociale topmøde i København i 1995. Danmark vil engagere sig aktivt i det forberedende arbejde og forhandlingerne om den politiske erklæring fra topmødet.

Danmark lever op til FN's målsætning om at afsætte 0,7 pct. af BNI til udviklingsbistand. Danmarks langsigtede partnerskaber med de multilaterale udviklingsorganisationer udgør et vigtigt bidrag til verdensmålenes gennemførelse. Danmark er den 10. største kernebidragsyder til **FN's udviklingsystem**. Det er en dansk prioritet, at FN-organisationerne til stadighed arbejder på at levere en mere sammenhængende, koordineret og effektiv udviklingsindsats på jorden. Danmark har derfor også fokus på at sikre den nødvendige finansiering til FN's *'Resident Coordinator-system'*, der leder og koordinerer FN's udviklingsindsats på landeniveau. Under UNGA79 vil Danmark engagere sig i forhandlingerne af det såkaldte *'Quadrennial Comprehensive Policy Review'*, der finder sted hver fjerde år, og hvor retningen udstikkes for de mange FN-organisationer, der bidrager til at fremme bæredygtig udvikling, menneskerettigheder og fredsopbygning i verdens fattigste og mest skrøbelige lande.

Danmark vil fortsat skubbe på for høje klimaambitioner og arbejde for at styrke den globale **samtænkning mellem klima og udvikling**. Vi kan kun opnå verdensmålene, hvis vi samtidig leverer på målene i Parisaftalen og omvendt. Danmark arbejder for at høste mulige synergier i offentlige og private investeringer på klima- og udviklingsdagsordenen.

Danmark vil ligeledes have fokus på den næste runde af **nationale klimaplaner** (NDC'er), herunder ifm. UNGA-højniveauugen, hvor Danmark som medformand for NDC-partnerskabet vil spille en central rolle for at skubbe på for øgede ambitioner, herunder specifikt ift. reduktionsporet. Endvidere vil Danmark fortsat arbejde for at udbygge de dansk-ledede alliancer "Beyond Oil and Gas Alliance" (BOGA) og "Global Offshore Wind Alliance" (GOWA) og styrke allianceopbygning med det globale syd, herunder særligt klimasårbare LDC'er (mindst udviklede lande) og SIDS (små udviklingsøstater). Danmark vil gå forrest ved at vise danske eksempler på samarbejde og løsninger, der kan sætte skub i den grønne omstilling globalt, herunder CO2-beskatning, fossil udfasning og inden for tilpasning samt tab og skader, og som kan levere på de mest sårbare landes problemer både nu og i en usikker fremtid.

Under UNGA79-højniveauugen vil der for første gang være et topmøde om **havniveaustigninger**. Danmark deltager som champion for landekoalitionen *'Coalition on Sea-level Rise and Existential Threats'*. Danmark arbejder for at fremme en fælles erkendelse af behovet for at beskytte lande, der står over for eksistentielle trusler fra klimakrisen, og for støtte til nødvendige tilpasninger og øget samfundsmæssig modstandskraft over for klimaforandringer. Danmarks engagement på dagsordenen understøtter den bredere klima-, fred- og sikkerhedsdagsorden, hvor Danmark anerkender, at der kan opstå sikkerhedsimplikationer ved tab af territorium forårsaget af havniveaustigninger. Mens Danmark anerkender og støtter udsatte udviklingslandes behov for retlig og faktisk beskyttelse mod de truende maritime ændringer, afventes samtidig udtalelser fra den internationale lovkommission ("ILC"), der er ved at behandle emnet.

3.1 Udviklings- og klimafinansiering

Manglen på udviklings- og klimafinansiering er blandt de allerstørste barrierer for opnåelsen af verdensmålene og målene i Parisaftalen. Skal vi i mål, er der behov for bidrag fra både offentlige og private kilder, både nationalt og internationalt samt fra en bredere kreds af lande, som afspejling af landenes reelle kapacitet til at bidrage og deres ansvar for udledningerne. Netop finansieringsdagsordenen vil være et dominerende tema under UNGA79 med COP29 i november, hvor der vil være fokus på klimafinansiering, og forud for afholdelsen af det fjerde topmøde om udviklingsfinansiering i 2025.

Den globale officielle udviklingsbistand (ODA) leverede i 2023 ifølge OECD kun på 4,1 pct. af det samlede finansieringsbehov estimeret af FN på i alt 5.400 mia. USD årligt for at indfri verdensmålene og målene i Parisaftalen. For klimafinansiering alene vurderer *'Independent High-Level Expert Group on Climate Finance'* (IHLEG), at der årligt er behov for klimainvesteringer for 2.400 mia. USD i udviklingslande og vækst-økonomier (eks. Kina) fra 2030. Herfra skal ca. 1.400 mia. USD komme fra landenes egne skatteindtægter, mens 1.000 mia. USD skal komme fra ekstern finansiering. Voksende gældsbyrder og accelererende klimaforandringer udfordrer yderligere udviklingslandenes muligheder for at investere i bæredygtig udvikling og klimahandling.

Det åbenlyse behov for øget finansiering har intensiveret internationale drøftelser om, hvordan udviklingsbistand kan bruges mere katalytisk, hvordan særligt udviklingsbankerne kan geares til at levere markant mere finansiering, og hvordan den private sektor i langt højere grad kan mobiliseres, herunder bl.a. gennem innovative finansieringsinstrumenter som f.eks. garantier. Desuden arbejdes der internationalt for at identificere nye finansieringskilder såsom internationale afgifter på skibs- og luftfart, og endelig hvordan lav- og mellemindkomstlandene i endnu højere grad kan mobilisere nationale ressourcer igennem forbedrede skattesystemer, bekæmpelse af korruption og illegale kapitalstrømme samt ved introduktion af national CO2-beskatning.

Danmark vil fortsætte arbejdet for at mobilisere udviklingsbankerne, den private sektor/investorer, G20-finansministre samt gruppen af *'Finance Ministers for Climate Action'* for at skabe yderligere momentum og understøtte arbejdet for at finansiering mobiliseres fra alle kilder. Danmark går foran på innovative finansieringsløsninger og skalering af mobilisering af privat kapital til klimafinansiering og bæredygtige investeringer. Under UNGA78 lancerede Danmark en reform af Investeringsskatten for Udviklingslande (IFU), der fordobler kapitalen, IFU har til rådighed til grønne og bæredygtige investeringer frem mod 2030. Samtidig er garantinstrumentet under IFU midt i pilotfasen, og de første garantier indgås i år. De forventes bl.a. at skabe øgede grønne udlån fra afrikanske banker til små og mellemstore virksomheder. Dertil lancerede de nordiske lande og USA på COP28 et nyt samarbejde til mobilisering af privat kapital til klimafinansiering i stor skala via *'Investment Mobilisation Collaboration Alliance'* (IMCA). Samtidig vil Danmark også afsøge muligheder for at styrke finansieringen til NDC'erne.

I forhold til **de multilaterale udviklingsbanker** (MDB'erne) vil Danmark fortsat engagere sig aktivt i pågående reformer mhp. at øge udlånskapaciteten til finansiering af klima og udvikling i udviklingslandene. Under overskriften *'Better, Bigger and Bolder Banks'* tilskyndes MDB'erne til at optimere eksisterende brug af kapital, tage større risici for at levere på finansieringsbehovet og i højere grad engagere sig i globale udfordringer som klimaforandringer og pandemier. MDB-reformen er i god gænge, og udviklingsbankerne har allerede øget deres udlånskapacitet og klimafinansieringsmål markant. En succesfuld reform kræver, at donorerne øger deres støtte til bankerne, hvorfor Danmark har indkøbt hybridkapital i Verdensbanken samt øget støtten til fx Den Afrikanske Udviklingsfond.

Under UNGA78 blev det besluttet at igangsætte arbejdet med udarbejdelsen af en bindende **FN-rammekonvention for internationalt skattesamarbejde**. Initiativet er foranlediget af, at udviklingslandene ønsker større inddragelse i internationale skatteforhandlinger. Under UNGA79 forventes udarbejdelsen af selve rammekonventionen igangsat. Danmark vil indgå konstruktivt i arbejdet og sikre, at arbejdet tager højde for allerede opnåede resultater i OECD-/G20-regi.

Under UNGA79 finder også **det fjerde højniveaumøde om udviklingsfinansiering** sted i juni 2025 i Spanien. Her vil Danmark bl.a. arbejde for en konkretisering af IFA-reformdagsordenen og opfølgning på *'Summit of the Future'* med fokus på danske styrkepunkter som klima- og udviklingsfinansiering, MDB-reform m.m.

3.2 En sundere og mere modstandsdygtig verden

Med covid-19-pandemien som bagtæppe er global sundhed fortsat et centralt punkt på den globale politiske dagsorden. Efter sidste års UNGA-højniveaumøder om hhv. pandemiberedskab, universel adgang til sundhedsydelser og tuberkulose har dette års UNGA-højniveaumøde om sundhed fokus på **antimikrobiel resistens** (AMR). AMR er et stigende globalt problem, som rammer lav- og mellem-indkomstlande hårdest. Det estimeres at 1,27 mio. dødsfald globalt set direkte kan tilskrives antibiotikaresistens, og dette tal forventes at stige.

Mange udviklingslande er fortsat meget vokale i kritikken af den ulige globale covid-19-håndtering, særligt i forhold til fordeling af og adgang til vacciner. Forhandlingerne af den politiske erklæring for AMR-højniveaumødet har generelt været konstruktive og fremadskuende med fokus på klare forpligtelser for medlemslande, men har også haft elementer af

uenighed, særligt i forhold til drøftelser om teknologioverførsel og finansiering af nationale handlingsplaner, hvor særligt udviklingslande, især lav- og mellemindkomstlande, har påpeget kapacitetsforskellene i bekæmpelsen af AMR. Omvendt inkluderer erklæringen sprog om lige adgang til medicin, herunder antibiotika, adgang til diagnostik, testudstyr og vacciner, som tilsvarende er afgørende for at håndtere AMR nationalt såvel som globalt.

Den udbredte internationale mistillid har haft indflydelse på de igangværende forhandlinger af en **global pandemifortale**, som i maj måned blev forlænget med yderligere ét år (frem til maj 2025). Det er en dansk prioritet, at AMR-højniveaumødet bidrager til at understøtte global solidaritet, herunder bidrager konstruktivt til de videre processer i Verdenssundhedsorganisationen, WHO, i Genève, inkl. de fortsatte forhandlinger om en international pandemifortale.

Danmark har arbejdet for, at AMR-erklæringen, der forventes vedtaget i forbindelse med højniveaumødet, 1) har ambitiøse mål – også ift. finansiering globalt og nationalt, 2) understreger sammenhængen mellem klimaforandringer og sundhed, herunder AMR, og 3) understreger vigtigheden af en styrket "One Health"-tilgang med et stærkere samspil mellem human og veterinær sundhed og miljøet. 'International Centre for Antimicrobial Resistance Solutions', ICARS, en danskinitieret organisation der arbejder med AMR i lav- og mellemindkomstlande, deltager i ét af højniveaumødets tekniske paneler.

3.3 Humanitære kriser og indsatser

FN spiller en central rolle i at sikre bistand til de mange mennesker berørt af humanitære kriser som følge af krige, konflikter, klimakatastrofer og økonomiske chok. FN har desuden en afgørende rolle i koordineringen af det humanitære, udviklingsrelaterede og fredsskabende arbejde i krisesituationer, i beskyttelsen af civile samt i forhandlinger om humanitær adgang i konfliktramte områder. Det er afgørende i en situation, hvor de humanitære behov er stigende. I 2024 vurderes 300 millioner mennesker at have behov for humanitær bistand, herunder 114 millioner flygtninge og internt fordrevne. Derfor er FN's humanitære organisationer såsom OCHA, WFP, UNICEF og UNHCR nøglepartnere for Danmarks engagement. Særligt OCHA, FN's kontor for koordinering af humanitære indsatser, spiller en vigtig rolle ift. det humanitære diplomati såvel som forvaltningen af en række humanitære fonde, der smidigt og behovsbaseret uddeler midler til forskellige kriser.

Danmark er blandt **verdens store humanitære donorer** – både i absolutte tal og opgjort per indbygger. I 2023 anvendte Danmark 3,1 mia. kr. til humanitære indsatser, hvoraf 61% gik til de multilaterale organisationer. Danmarks humanitære indsatser er overordnet prioriteret til en række udvalgte kriser i bl.a. Etiopien, Somalia, Sudan, Sahel-regionen, Ukraine, Gaza og Syrien. Danske humanitære bidrag bygger på fleksibel finansiering, som understøtter en behovsbaseret tilgang og tager udgangspunkt i de humanitære principper. Gennemgående for den danske humanitære donorprofil er et stærkt fokus på at fremme sammenhængende tilgange på tværs af humanitære, udviklingsmæssige og fredsoverrettede indsatser. Der er desuden fokus på at styrke sårbare landes modstandsdygtighed, fremme rettidige indsatser og styrke lokalt lederskab.

Beskyttelse af civile i konflikt og kriser er en central del af Danmarks arbejde for at forsvare folkeretten og den humanitære folkeret. Danmark vil arbejde for at fremme dette under UNGA79 med et fokus på bl.a. piger og kvinder i konflikter og kriser. Danmark har et særligt fokus på de mest udsatte mennesker under krige og katastrofer og arbejder bl.a. med at beskytte børn i væbnet konflikt og bekæmpe konfliktrelateret seksuel vold. Disse temaer hænger sammen med vores bredere arbejde med indsatser relateret til adgangen til seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder, børns uddannelse og fremme af respekt for den humanitære folkeret og menneskerettigheder. Derudover arbejder Danmark for at hjælpe flygtninge og internt fordrevne i nærområder til konflikt og kriser. Muligheder for selvforsørgelse står også centralt i arbejdet med at fremme nytænkende, langsigtede, varige og solidariske løsninger i overensstemmelse med FN's globale flygtningeaftale fra 2018. FN's flygtningeaftale fremmer det danske politiske ønske om i endnu højere grad at styrke indsatserne i nærområderne til fordel for såvel flygtninge som berørte lokale værtssamfund. Danmark og andre europæiske lande har bakket op om flygtningeaftalen i forskellige fora, herunder i relevante UNGA-resolutioner, og har aktivt bidraget til dens implementering i en række lande, herunder Libanon, Jordan, Uganda, Etiopien og Kenya.

3.4 Migration

Under UNGA79 vil Danmark fortsætte med at fremme danske interesser og prioriteter på migrationsområdet, herunder på tværs af relevante resolutionsforhandlinger. Som led i arbejdet for at indfri målsætningerne i FN's migrationsaftale fra 2018

'*Global Compact for Safe, Orderly and Regular Migration*' (GCM) støtter Danmark FN's Migrationsfond, der er sat i verden for at understøtte implementeringen af GCM. Danmark er ligeledes indtrådt i fondens bestyrelse.

Det er en prioritet for Danmark, med fuld respekt for menneskerettighederne, at adressere irregulær migration. Danmark anerkender kompleksiteten af migrationsudfordringerne og betragter irregulær migration som et symptom på ulighed, fattigdom, konflikter og manglende udviklingsmuligheder i visse regioner. Samtidig mener vi, at menneskesmuglere, der lokker med et falsk håb om en bedre tilværelse i Europa, skal bremses. Det er derfor også centralt for Danmark at adressere de grundlæggende årsager til irregulær migration og fordrivelse, herunder forbindelsen til klimaforandringer, skrøbelighed og konflikt. Hertil arbejder Danmark for et stærkere fokus på forbedret datakvalitet, analyse og deling. Samtidig går Danmark i front i arbejdet for en reform af det europæiske asylsystem gennem afsøgningen af nye løsninger på den irregulære migration. Dette indebærer også uformel og konstruktiv dialog med UNHCR. Den danske tilgang til håndtering af Danmarks og EU's migrationsudfordringer er baseret på samarbejde med oprindelses-, transit- og destinationslande for at forbedre migrationsforvaltning, herunder grænseforvaltning, bekæmpelse af menneskesmugling, beskyttelse af migranternes menneskerettigheder samt udsendelse og bæredygtig reintegration.

Danmark samarbejder særligt med FN's Migrationsorganisation (IOM) for at indfri disse prioriteter. For Danmark er det helt centralt at sikre tæt samarbejde med og mellem FN-systemets mange aktører med henblik på at sikre, at migrationsrelaterede udfordringer behandles som en tværgående prioritet, og at der skabes synergi mellem indsatserne for også at undgå overlap. FN's Migrationsnetværk (UNMN) er en vigtig koordineringsmekanisme for FN-systemet og andre migrationsaktører, hvorfor Danmark aktivt bakker op om netværkets rolle.

4. DEMOKRATI OG MENNESKERETTIGHEDER

Demokrati og menneskerettigheder er under fortsat pres globalt, og internationale menneskerettighedsfora er i stigende grad blevet en geopolitisk kamplads. Danmark vil som internationalt foregangsland for demokrati og menneskerettigheder bygge bro og opsøge alliancer og ligeværdige partnerskaber for fortsat at fremme og beskytte menneskerettighederne. Det gælder i særdeleshed gennem FN-samarbejdet, hvor internationale standarder og normer for fremme og beskyttelse af menneskerettigheder løbende udvikles. Det har under forhandlingerne om erklæringen fra *'Summit of the Future'* været en dansk prioritet at forsvare etablerede menneskerettighedsstandarder.

4.1 Den rettighedsbaserede tilgang som fundament og løftestang

Menneskerettighederne og deres overholdelse er fundamentale for alle menneskers liv, integritet og værdighed og udgør et centralt element af folkeretten. Stater er både forpligtet til ikke selv at krænke menneskerettighederne, ligesom de også skal sørge for, at menneskerettighedernes effekt ikke begrænses af ikke-statslige aktører. Fremme af menneskerettigheder og demokrati er også en central del af arbejdet med at adressere grundlæggende årsager til fattigdom, konflikt, ulighed og irregulær migration og er derfor essentielt for at skabe en mere fredelig, retfærdig, tryk, lige og bæredygtig verden. Det multilaterale menneskerettighedssystem, som har til opgave at udvikle de internationale menneskerettigheder og overvåge og beskytte de eksisterende menneskerettigheder, består af særlige mandater og ressourcer, der har til formål at løse de overlappende kriser og trusler verden står overfor. Gennem Danmarks stærke engagement i FN's Generalforsamlings 3. udvalg, der bl.a. behandler menneskerettighedsspørgsmål, arbejder Danmark for at skabe dialog med lande på tværs af regioner om deres bekymringer, uden at gå på kompromis med vores grundlæggende værdier. Arbejdet for at fremme menneskerettigheder er stærkt underfinansieret. Derfor engagerer Danmark sig også i arbejdet med at sikre ressourcer til menneskerettighedsområdet i FN's Generalforsamlings 5. udvalg om administrative og budgetrelaterede spørgsmål. Den danske indsats for at fremme menneskerettighederne og 2030-dagsordenen indebærer derfor bl.a. støtte til FN's generalsekretærs *'Call to Action for Human Rights'*, der skal integrere menneskerettighederne på tværs af FN's tre søjler.

Et vigtigt element i forsvaret af menneskerettighederne er, at de, der begår grove overtrædelser af rettighederne eller internationale forbrydelser, stilles til ansvar. Det gælder også grove menneskerettighedskrænkelser i forbindelse med konflikt, herunder seksuel og kønsbaseret vold. Danmark er i den forbindelse fortsat en stærk støtte af Den Internationale Straffedomstol. Danmark støtter også fortsat dagsordenen for forebyggelse af internationale forbrydelser, herunder princippet om *'Responsibility to Protect'* (R2P). Arbejdet i FN's Generalforsamlings 6. udvalg (juridiske spørgsmål) udgør en mulighed for at understøtte den internationale normdannelse og udviklingen af folkeretten, herunder i forbindelse med forhandlingerne i udvalget om iværksættelse af udarbejdelse af en konvention om forbrydelser mod menneskeheden. Det er en dansk prioritet at fremme respekt for internationale regelsæt, fredelig tvistbilæggelse og styrkelse af retsstatsprincipper.

4.2 Danmarks menneskerettighedsprioriteter

Ligestilling og fremme af kvinders, pigers og LGBT+-personers rettigheder er et dansk indsatsområde. Danmark arbejder bl.a. for at fremme og beskytte seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder (SRSR), diversitet og bekæmpelse af seksuel og kønsbaseret vold på tværs af kontekster. Dette gælder i krig, humanitære kriser og konflikter, hvor piger og kvinder udsættes for systematisk vold og krænkelser, men også på internettet, hvor online kønsbaseret vold og krænkelser og decideret kvindehad er udbredt. Danmark arbejder også på at styrke og forsvare de eksisterende normative standarder inden for den bredere ligestillingsdagsorden. Dette sker i tæt koordination med progressive lande fra det globale syd, hvis aktive engagement er afgørende.

Kvindes, pigers og LGBT+-personers rettigheder er under massivt pres både i forhandlinger i FN og EU, men også på landeplan. Danmark vil arbejde for at bygge bro til mulige samarbejds- og alliancepartnere i det globale syd gennem outreach, kompromisvillighed, dialog og forhandlingsstøtte, ikke mindst i FN's Kvindekommission (CSW), hvor der i 2025 vil være gennemgang af fremskridt og udfordringer ifm. 30-året for Beijing-erklæringen og Platform for Action (Beijing+30). CSW er den vigtigste globale platform for drøftelser af ligestilling og kvinders og pigers rettigheder. Samtidig vil Danmark

være en konstruktiv partner i FN's Befolkningskommission (CPD), som i 2025 har særligt fokus på at sikre sunde liv og promovering af trivsel for alle, og i det løbende arbejde i FN's 3. udvalg.

Retten til kvalitetsuddannelse er et dansk indsatsområde. Det er samtidig en prioritet at fremme ligestilling i og gennem uddannelse, så piger og drenge vokser op som ligeværdige borgere med lige rettigheder og muligheder, ligesom skolegang også er med til at beskytte piger fra børneægteskaber, vold og overgreb. Uddannelsessektoren spiller en kritisk rolle i at realisere Verdensmål 5 om ligestilling mellem kønnene. Endelig er det en dansk prioritet at fremme klima-resiliens i og gennem uddannelse og støtte op om uddannelsessektorens bidrag til tilpasning.

Danmark fortsætter sin gennem årtier ledende rolle med at skabe global konsensus om **det universelle torturforbud**. I det tværregionale danskinitierede '*Convention against Torture Initiative*' (CTI) vil Danmark arbejde for at styrke initiativets mandat for den kommende periode og øge dialog mellem stater mhp. ratificering og implementering af FN's Torturkonvention.

Danmark arbejder tæt sammen med Grønland for at fremme **oprindelige folks rettigheder** globalt med særligt fokus på selvbestemmelse, normdannelse og styrkelse af oprindelige folks deltagelse og inddragelse i FN. Det ledende princip og mål i arbejdet for oprindelige folks rettigheder i FN's Generalforsamling er at styrke implementeringen af FN's erklæring om oprindelige folks rettigheder (UNDRIP) gennem resolutionsforhandlinger og aktiv deltagelse i FN's Permanente Forum for Oprindelige Folk (UNPFII).

Danmark har også fortsat særligt fokus på fremme af **religions- og trosfrihed** og beskyttelse af forfulgte minoriteter og grupper. Den traditionelle værdipolitiske kamp i de multilaterale fora om grænserne mellem ytringsfrihed og religiøse æreskrænkelser er i nogen grad blevet aktualiseret det seneste halvandet år, herunder efter rækken af koranskændinger i europæiske lande. Det kan således også under UNGA79 ventes, at OIC-lande vil arbejde for, at hån og kritik af religioner, herunder religiøse symboler, også omtales som forbudt i henhold til international lov. Danmark arbejder for at bekæmpe alle former for diskrimination baseret på religion eller tro, men lægger sammen med ligesindede lande vægt på, at det er det enkelte menneskes ret til religions- og trosfrihed, som er beskyttet af international lov, frem for religioner eller religiøse symboler.

Styrkelse af **civilsamfundets råderum** vil fortsat være en dansk prioritet under UNGA79. Det indebærer blandt andet et målrettet fokus på at imødegå pres fra Kina, Rusland m.fl. på forenings-, forsamlings- og ytringsfriheden. Danmark er ligeledes en tilbagevendende, fast stemme i arbejdet for at sikre **civilsamfundets deltagelse i FN-processer**, herunder gennem *UNmute-initiativet*, som Danmark lancerede sammen med Costa Rica i 2021. Engagement med civilsamfundet har været en dansk prioritet i forhandlingerne om topmødeerklæringen for '*Summit of the Future*'. Danmark har desuden ydet finansiell støtte til afholdelsen i maj 2024 af FN's civilsamfundskonference i Nairobi med det formål at styrke civilsamfundsinddragelse i forhandlingerne. Danmark har ligeledes fokus på at fremme **ungeinddragelse**, herunder i internationale fora, bl.a. eksemplificeret ved de danske **ungdomsdelegater**.

Mens **nye teknologier** giver borgere mulighed for at udøve deres rettigheder på nye måder, er de også et værktøj for autokrater til at overvåge, manipulere og begrænse borgeres grundlæggende frihedsrettigheder. Gennem særligt EU arbejder Danmark for et stærkt internationalt samarbejde om ansvarlig udvikling og anvendelse af teknologi og for at skabe opbakning til en positiv, menneskeretsbaseret, inklusiv og multi-stakeholder-tilgang til globale rammer for nye teknologier og til internettet. I forhandlingerne om FN's Global Digital Compact har det været en dansk prioritet at bibeholde multi-stakeholder-modellen, fremme menneskerettigheder online og styrke troværdig information online samt bekæmpe desinformation. Dette arbejde bidrager Danmark også til gennem udviklingsprogrammet **Det Digitale Demokrati-Initiativ**. Gennem programmets civilsamfundspartnere støtter Danmark bl.a. menneskerettighedsforkæmpere, der udsættes for digitale overgreb såsom hadtale og overvågning, kampen mod teknologi-faciliteret, kønsbaseret vold og arbejdet med mis- og desinformation drevet af kunstig intelligens. Danmark vil under UNGA79 fortsætte arbejdet for at sikre de globale menneskerettighedsbaserede normer om en åben, fri, sikker, inklusiv og bæredygtig digital fremtid for alle.